

V I Lenin

En publicists anteckningar

I

Medborgare Jean Longuet har sänt mig ett brev som huvudsakligen utgörs av samma klagomål som i hans artikel "Hur blir ryssarna bedragna?" (Le Populaire den 10 januari 1920). Longuet har sänt mig detta nummer av sin tidning tillsammans med ett flygblad från Kommittén för Internationalens återupprättande (Comité pour la Reconstruction de l'Internationale). I flygbladet återges två utkast till resolutioner till Franska socialistiska partiets förestående kongress i Strasbourg. I namn av Kommittén för Internationalens återupprättande har 24 personer undertecknat flygbladet: Amédée Dunois, madame Fanny Clar, Caussy, Delèpine, Paul Faure, Ludovic-Oscar Frossard, Eugène Frot, Gourdeaux, madame Leiciagne, Le Troquer, Paul Louis, Jean Longuet, Maurice Maurin, Mayéras, Mouret, Mauranges, Palicot, Pècher, madame Marianne Rauze, Daniel Renoult, Servantier, Sixte-Quenin, Tomasi, Verfeuil.

Att besvara Jean Longuets klagomål och angrepp tycks mig vara överflödigt: F Loriots artikel i La Vie Ouvrière av den 16 januari 1920 under rubriken "Försiktigt, Longuet!" ("Tout doux, Longuet") och Trotskijs artikel i nr 7-8 av Kommunistiska internationalen, "Jean Longuet"¹, är tillräckliga svar. Ytterst litet återstår att tillägga; kanske borde man samla in material om historien om den misslyckade strejken den 21 juli 1919. Men det förmår jag inte göra från Moskva. Jag har bara i en österrikisk kommunistisk tidning sett ett utdrag ur Avanti! som avslöjar den föraktliga roll som i denna affär spelades av en av de mest föraktliga socialförrädarna (eller anarkoförrädarna?), den förre syndikalistiske och antiparlamentariske skrikhalsen Jouhaux. Varför skulle inte Longuet kunna anförtro någon detta arbete, som är lätt att uträtta i Paris, med att samla in alla dokument, alla notiser och artiklar i europeiska kommunistiska tidningar, alla specialintervjuer med alla berörda ledare och deltagare om misslyckandet för strejken den 21 juli 1919? Detta arbete skulle vi med förtjusning ge ut. Den "socialistiska fostran", som all världens "centrister" (de oavhängiga i Tyskland, longuetisterna i Frankrike, I.L.P. i England m fl) så mycket och så gärna talar om, bör inte uppfattas som en pedantisk-doktrinär upprepning av allmänna socialistiska fraser, som alla är utleda på och som ingen efter 1914-18 har förtroende för, utan som ett oavlatligt *avslöjande* av ledarnas *misstag* och rörelsens misstag.

Ett exempel. Alla de ledare, alla de representanter för socialistiska partier, fackföreningar och arbetarkooperativ, som i kriget 1914-18 var för "fosterlandsförsvar", uppträdde som förrädare mot socialismen. Att oavlatligt avslöja deras fel, att systematiskt klargöra att detta krig från *båda* sidor var ett rövarkrig om delningen av det hoprövade bytet, att en upprepning av ett likadant krig är *oundviklig*, om inte proletariatet på revolutionär väg störtar bourgeoisin, det är att i handling bedriva "socialistisk fostran".

Just i de av mig nämnda resolutionerna talas det om sådan fostran, men i själva verket bedrivs en demoralisering av socialismen, eftersom man döljer och förtiger de svek, det förräderi, den rutinmässighet, tröghet, egoism och kälkborgerlighet, de fel, som just en verklig socialistisk fostran går ut på att övervinna och successivt göra sig kvitt.

II

Båda resolutionerna från longuetisterna är helt oanvändbara. Förresten är de mycket användbara för ett särskilt syfte: för att illustrera vad som nog är det farligaste onda för

¹ Se Leo Trotskij, [Jean Longuet](#)

arbetarrörelsen i väst just nu. Detta onda består i att de gamla ledarna, när de ser massornas oemotståndliga dragning till bolsjevismen och till sovjetmakten, söker (*och ofta finner!*) en utväg i att *i ord* erkänna proletariats diktatur och sovjetmakten, samtidigt som de i verkligheten förblir antingen fiender till proletariats diktatur eller personer som inte förmår eller inte vill inse dess betydelse och försöka förverkliga den.

Hur väldig, hur ofattbart stor faran av detta onda är klargörs genom nederlaget för den första rådsrepubliken i Ungern (den första, besegrade, kommer att följas av en segerrik andra). En rad artiklar i wientidningen Die Rote Fahne, centralorgan för det österrikiska kommunistiska partiet, har avslöjat en av huvudorsakerna till detta nederlag; förräderiet av de ”socialister”, som i ord gick över på Béla Kuns sida och förklarade sig vara kommunister men i handling inte bedrev en politik i överensstämmelse med proletariats diktatur, utan vacklade, visade klenmod, flirtade med bourgeoisin och till en del direkt saboterade den proletära revolutionen och förrådade den. De globalt mäktiga imperialistiska rövare (dvs de borgerliga regeringarna i England, Frankrike osv) som inringade den ungerska rådsrepubliken förstod naturligtvis att utnyttja denna vacklan inom den ungerska rådsrådets regering och lät de rumänska bödlarna bestialiskt strypa den.

Obestridligt är att en del av de ungerska socialisterna *uppriktigt* gick över på Béla Kuns sida och *uppriktigt* förklarade sig vara kommunister. Men detta ändrar på intet sätt sakens kärna: en person som ”uppriktigt” förklarar sig vara kommunist men som i handling i stället för att bedriva en skoningslöst hård, orubbligt beslutsam, hängivet djärv och hjältemodig politik (endast en sådan politik ligger i linje med ett erkännande av proletariats diktatur) vacklar och är klenmodig, en sådan person begår genom sin karaktärslöshet, sin vacklan, sin obeslutsamhet samma svek som en direkt förrädare. I personligt hänseende är skillnaden mycket stor mellan den som blir förrädare av svaghet och den som är förrädare avsiktligt och med beräkning; i politiskt avseende *finns inte* någon sådan skillnad, eftersom politiken gäller miljoner människors faktiska öde, och detta öde förändras inte av om det är förrädare av svaghet eller förrädare av själviskhet som har förrått miljoner arbetare och fattigbönder.

Hur många av de longuetister, vilka undertecknat de resolutioner vi granskat, som kommer att visa sig tillhöra den första eller den andra av de nämnda kategorierna är det idag omöjligt att veta, och det skulle vara fåfängt att försöka besvara den frågan. Det viktiga är att dessa longuetister *såsom politisk riktning* nu bedriver precis samma politik som de ungerska ”socialister” och ”socialdemokrater”, som vållade rådsrådets undergång i Ungern. Longuetisterna bedriver just en sådan politik, eftersom de i ord säger sig vara anhängare av proletariats diktatur och sovjetmakt men i handling fortsätter att bete sig på det gamla viset, fortsätter att i sina resolutioner försvara och i praktiken bedriva den gamla politiken att göra små eftergifter för socialchauvinismen, opportunisten och den borgerliga demokratin, visa vacklan, obeslutsamhet, undfallenhet, komma med undanflykter och förtiganden o d. Dessa små eftergifter, vacklan, obeslutsamheten, undfallenheten, undanflykterna och förtigandena utgör ofrånkomligen sammantagna ett *förräderi* mot proletariats diktatur.

Diktatur är ett stort, hårt och blodigt ord, som uttrycker den skoningslösa kampen på liv och död mellan två klasser, två världar, två epoker i världshistorien.

Sådana ord får man inte slänga omkring sig utan vidare.

Att sätta ett förverkligande av proletariats diktatur på dagordningen och samtidigt vara ”rädd för att såra” sådana som Albert Thomas, herrar som Bracke, Sembat och andra riddare inom den gemenaste franska socialchauvinismen, förrädartidningen L’Humanités, La Batailles osv hjältar är detsamma som att förråda arbetarklassen – av tanklöshet, brist på medvetenhet, karaktärslöshet eller andra orsaker, men hur som helst innebär det ett förräderi mot arbetarklassen.

Skillnaden mellan ord och handling vållade Andra internationalens sammanbrott. Den tredje är ännu inte ett år gammal, men den håller redan på att bli på modet och är en lockelse för politikusar som går dit massorna går. En skillnad mellan ord och handling börjar redan hota Tredje internationalen. Överallt och var som helst måste denna fara till varje pris upptäckas och varje yttring av detta onda ryckas upp med rötterna.

Longuetisternas resolutioner (liksom resolutionerna på de tyska oavhängigas, dessa de tyska longuetisternas, senaste kongress) förvandlar "proletariatets diktatur" till en likadan ikon som Andra internationalens resolutioner var för ledarna, de fackliga tjänstemännen, parlamentarikerna och kooperativens befattningshavare: en ikon måste tillbes, framför en ikon kan man korsa sig, en ikon måste man falla på knä för, men en ikon ändrar på intet sätt det praktiska livet, den praktiska politiken.

Nej, herrarna, vi kommer inte att tillåta att parollen om "proletariatets diktatur" förvandlas till en ikon, vi kommer inte att finna oss i att Tredje internationalen tolererar någon skillnad mellan ord och handling.

Om ni är för proletariatets diktatur, bedriv då inte den medgörliga, halvhjärtade kompromisspolitik gentemot socialchauvinismen som ni nu bedriver och som kommer till uttryck i er första resolutions allra första rader: var så god och se att kriget har "sönderslitit" (a déchiré) Andra internationalen, lösryckt den från arbetet på "socialistisk fostran" (éducation socialiste) och "vissa delar av denna international" (certaines de ses fractions) har "försvagat sig själva" genom att de delat makten med bourgeoisin osv etc.

Så talar inte människor som medvetet och uppriktigt delar idén om proletariatets diktatur. Så talar antingen människor, som tar ett steg framåt och två tillbaka, eller politikusar. Om ni vill tala ett sådant språk eller, rättare sagt, så länge ni talar ett sådant språk, så länge er politik är sådan, stanna då kvar i Andra internationalen, det är platsen för er. Eller låt arbetarna, vilkas massomfattande tryck driver er till Tredje internationalen, lämna er kvar i Andra internationalen och själva, *utan er*, gå över till Tredje internationalen. Till sådana arbetare, såväl i Franska socialistiska partiet som i Tysklands oavhängiga socialdemokratiska parti och Brittiska oavhängiga arbetarpartiet, säger vi och då på samma villkor: välkomna!

Om man erkänner proletariatets diktatur och samtidigt talar om kriget 1914-18, så måste man tala på ett annat sätt: detta krig var ett krig mellan den engelsk-fransk-ryska imperialismens rövare och den tysk-österrikiska imperialismens rövare om delningen av bytet, kolonierna, de finansiella inflytelsesfärena. Att predika "fosterlandsförsvar" i ett sådant krig var ett förräderi mot socialismen. Om denna sanning inte klargörs fullt ut, om detta förräderi inte mönstras ut ur arbetarnas huvuden, hjärtan och politik, är det *omöjligt* att undslippa kapitalismens olyckor, *omöjligt* att undslippa nya krig, som är *oundvikliga*, så länge kapitalismen består.

Ni vill inte, ni kan inte tala ett sådant språk, bedriva en sådan propaganda? Ni vill "skona" er själva eller era vänner, som predikade "fosterlandsförsvar" igår i Tyskland under Wilhelm eller under Noske och i England och i Frankrike under bourgeoisins välde? Skona då Tredje internationalen! Gläd den genom er frånvaro!

III

Jag har hittills talat om den första av de båda resolutionerna. Den andra är inte bättre. Ett "högtidligt" ("solennelle") fördömande av "konfusionismen" och rentav av "varje kompromiss" ("toute compromission" – det är en tom revolutionär fras, eftersom man inte kan vara emot *varje* kompromiss) och vid sidan härav ett undvikande, halvhjärtat upprepande av allmänna fraser, som inte klargör begreppet "proletariatets diktatur" utan fördunklar det, attacker mot "herr Clemenceaus politik" (ett vanligt grepp bland borgerliga politikusar i

Frankrike, vilka framställer klickskifte som regimskifte) och redovisning av ett program som i grunden är *reformistiskt* – skatter, ”nationalisering av kapitalistiska monopolföretag” o d.

Longuetisterna har inte förstått och *vill inte* förstå (är delvis *oförmögna* att förstå), att den i revolutionära fraser höljda reformismen var Andra internationalens största onda, huvudorsaken till dess skändliga sammanbrott, till ”socialisternas” stöd åt det krig, där tio miljoner människor slaktades för att avgöra den stora frågan huruvida det var den engelsk-rysk-franska eller den tyska gruppen av kapitalistiska rövare som skulle plundra hela världen.

Longuetisterna har i verkligheten förblivit gamla reformister, som döljer sin reformism bakom revolutionära fraser och använder det nya modeuttrycket ”proletariatets diktatur” bara som en revolutionär fras. Sådana ledare liksom ledarna för Tysklands oavhängiga socialdemokratiska parti eller Brittiska oavhängiga arbetarpartiet har proletariatet inget behov av. Med sådana ledare kan proletariatet inte förverkliga sin diktatur.

Att erkänna proletariatets diktatur innebär inte anstormning, uppror till varje pris och *när som helst*. Sådant är strunt. För att ett uppror skall bli framgångsrikt krävs långvariga, skickliga, ihärdiga förberedelser, som kostar stora offer.

Att erkänna proletariatets diktatur innebär att beslutsamt, skoningslöst och – allra viktigast – fullt medvetet, helt konsekvent bryta med Andra internationalens opportunism, reformism, obeslutsamhet och undfallenhet; att bryta med ledare som *inte kan låta bli* att fortsätta med de gamla traditionerna; att bryta med de gamla (inte i ålder, men i metoder) parlamentarikerna, fackföreningarnas, kooperativens tjänstemän o d.

Dem måste man bryta med. Dem är det brottsligt att skona: det skulle betyda att för tiotusen eller hundratusen personers ynkliga intressens skull förråda tiotals miljoner arbetares och småbönders fundamentala intressen.

Att erkänna proletariatets diktatur innebär att genomgripande förändra partiets dagliga arbete, att gå ut till de miljoner arbetare, *lantarbetare* och småbönder, som endast *sovjeter*, endast bourgeoisins störtande kan rädda från kapitalismens och krigens olyckor. Att klargöra detta konkret, enkelt och klart för massorna, för tiotals miljoner människor, att säga dem att *deras* sovjeter måste ta *hela* makten, att deras avantgarde, det revolutionära proletariatets parti måste *leda* kampen – det är vad proletariatets diktatur innebär.

Longuetisterna förstår inte ett dugg av denna sanning, de har inte ett uns vilja eller förmåga att dagligen omsätta den i handling.

IV

I Österrike har kommunismen upplevt en mycket svår period, som ännu inte tycks vara helt avslutad: växtvärk, illusioner om att en grupp genom att förklara sig som kommunister kan bli en kraft utan allvarlig kamp för inflytande bland massorna, misstag vid val av personer (misstag, som i början är oundvikliga vid varje revolution; vi har gjort *en hel rad* sådana misstag).

Kommunisternas dagstidning Die Rote Fahne med Koritschoner och Tomann som redaktörer visar att rörelsen håller på att slå in på rätt väg.

Men hur långt de österrikiska socialdemokraterna kan gå i trögtänkheter, nedrighet och gemenhet framgår alltför tydligt av hela den politik som bedrivs av Renner och liknande österrikiska scheidemannar, som får hjälp – ofta beroende på extrem dumhet och karaktärslöshet – av herrar av typ Otto Bauer och Friedrich Adler, vilka blivit simpla förrädare.

Ett exempel: Otto Bauers broschyr "Vägen till socialism". Jag har framför mig en berlinutgåva från Freiheit, tydligen förlag för det oavhängiga partiet, som helt står på samma usla, banala och gemena nivå som denna broschyr.

Det räcker med att titta på ett par ställen i § 9 ("Expropriatorernas expropriering"):

"...Expropriationen kan inte och bör inte ske i form av en brutal konfiskation av kapitalisternas och godsägarnas egendom; ty i denna form kan den inte ske annat än till priset av en väldig förstörelse av produktionsmedel, vilken skulle ruinera folkmassorna själva, täppa till folkets inkomstkällor. Expropriatorernas expropriering måste tvärtom ske i ordnad, reglerad form . . ." genom beskattning.

Och den lärde mannen klargör på ett mönstergillt sätt hur man med skatter skulle kunna ta ifrån de förmögna klasserna "fyra niondelar" av deras inkomster ...

Nu räcker det väl? Vad mig beträffar, så läste jag efter dessa ord (och jag började läsa broschyren från § 9) inget mer i herr Otto Bauers broschyr och tänker inte heller göra det om det inte särskilt skulle behövas. Ty det står klart att denne den bäste bland socialförrädarna i bästa fall är en lärd och helt obotlig dumskalle.

Han är en typisk pedant, heltigenom en småborgare i själen. Han skrev nyttiga lärda böcker och artiklar före kriget, där han "teoretiskt" medgav att klasskampen kunde skärpas ända till inbördeskrig. Han var rentav med (om jag är rätt informerad) om att sammanställa Baselmanifestet 1912, ett manifest som direkt förutsåg en *proletär revolution* till följd av just det krig som verkligen bröt ut 1914.

Men när denna proletära revolution blev verklighet, tog pedanten, kälkborgaren i honom överhanden, han blev rädd och *började gjuta reformistiska frasers olja över revolutionens stormvågor*.

Han hade inpräntat i sig (pedanter förmår inte tänka, de förmår lägga på minnet, de kan lära sig utantill) att expropriatorerna teoretiskt kan exproprieras utan konfiskation. Han upprepade alltid detta. Han hade inpräntat det i sig. Han upprepade det utantill år 1912. Han upprepade det ur minnet 1919.

Han förmår inte tänka. Att efter det imperialistiska kriget, därtill ett krig som förde även segrarna till undergångens rand, att efter inbördeskrigets början i en rad länder, efter det att fakta i internationell skala hade bevisat oundvikligheten av att det imperialistiska kriget förvandlades till inbördeskrig, att efter detta under sommaren år 1919 efter Kristi födelse förkunna i staden Wien att kapitalisterna på ett "ordnat" och "reglerat" sätt kan fråntas "fyra niondelar" av sin inkomst – för att göra det måste man antingen vara sinnessjuk eller likna den gestalt i gammal stor tysk diktning som förtjust går "från bok till bok, från blad till blad"...

Denne gode gamle man, som sannolikt är en högst dygdig familjefar, en högst hederlig medborgare och en högst samvetsgrann läsare och författare av lärda böcker, har helt glömt en liten detalj: han har glömt att en sådan "ordnad" och "reglerad" övergång till socialism (en övergång som abstrakt sett obestridligen är den fördelaktigaste för "folket") förutsätter att proletariatets seger är absolut oåterkallelig, att kapitalisternas läge är absolut hopplöst, att det för dem är absolut nödvändigt att noggrant foga sig och att de är beredda att göra detta.

Är ett sådant sammanträffande av omständigheter möjligt?

Teoretiskt, dvs i detta fall helt abstrakt: ja, naturligtvis. Låt oss som exempel anta att herrarna Wilson, Lloyd George, Millerand och kapitalismens övriga hjältar i nio länder och då även alla stormakterna redan befinner sig i samma situation som Judenitj, Koltjak och Denikin och deras ministrar i vårt land. Låt oss anta att kapitalisterna i ett litet tionde land därefter föreslår

arbetarna: se här, vi skall foga oss i era beslut och samvetsgrant hjälpa er att genomföra en ”ordnad” och fredlig (utan förstörelse!) ”expropriering av expropriatorerna” och för detta erhålla fem niondelar av den tidigare inkomsten under det första året och under det andra fyra niondelar.

Det är helt tänkbart att kapitalisterna i det tionde landet under de nämnda förhållandena kommer att ställa ett sådant förslag i ett av de minsta och ”fredligaste” länderna, och det skulle absolut inte vara fel om arbetarna i detta land sakligt dryftade detta förslag och (efter litet köpslagan: en köpman klarar sig inte utan köpslagan) accepterar det.

Efter denna populära förklaring kanske den lärde Otto Bauer och filosofen (lika lyckad både som filosof och som politiker) Friedrich Adler nu förstår vad det rör sig om?

Inte ännu? Fortfarande obegripligt?

Tänk efter, käre Otto Bauer och käre Friedrich Adler: liknar världskapitalismens och dess ledares situation just nu Judenitjs, Koltjaks och Denikins situation i Ryssland?

Nej, det gör den inte. I Ryssland har kapitalisterna krossats efter desperat motstånd. I hela den övriga världen har de fortfarande makten. De är herrarna.

Om ni, kära Otto Bauer och Friedrich Adler, ännu inte har förstått vad det rör sig om, så skall jag tillägga något i ännu populärare form:

Föreställ er att vid den tidpunkt då Judenitj stod utanför Petrograd, Koltjak behärskade Ural och Denikin hela Ukraina, då alla dessa tre hjältar hade fickorna fulla med telegram från Wilson, Llyod George, Millerand & Co om avsändning av pengar, kanoner, officerare och soldater, föreställ er att det vid den tidpunkten till Judenitj, Koltjak eller Denikin hade kommit en företrädare för de ryska arbetarna och sagt: vi arbetare är i majoritet, vi skall ge er fem niondelar av era inkomster, och sedan skall vi också ta ifrån er resten på ett ”ordnat” och fredligt sätt. Det tar vi varann i hand på, ”utan förstörelse”, passar det?

Om denne företrädare för arbetarna var enkelt klädd och togs emot enbart av en rysk general i stil med Denikin, så skulle denne sannolikt ha satt arbetaren på dårhus eller helt sonika kört ut honom.

Men om arbetarrepresentanten var en intellektuell i anständig kostym och dessutom hade en respektabel pappa (såsom den käre, gode Friedrich Adler) och om Denikin dessutom inte var ensam utan tog emot honom i sällskap av en fransk eller engelsk ”rådgivare”, så skulle denne rådgivare utan tvivel säga till Denikin:

”Hör på, general, denne arbetarrepresentant är ju så förståndig att han just skulle passa som minister hos oss precis som Henderson i England, Albert Thomas i Frankrike eller Otto Bauer och Friedrich Adler i Tyskland.”

Den 14 februari 1920

Publicerat i mars 1920 i tidskriften *Kommunistitjeskij Internatsional* nr 9

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 40, s 129-139